

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ СЕЙСМИК ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ТИЗИМИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланши 1-бетда).

миллий сейсмик кузатувлар тармоғининг халқаро сейсмик кузатувлар глобал тизимига киритилган станциялар билан доимий алоқаларини таъминлаш;

г) сейсмик хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги давлат бошқарув органлари фаолиятини мувофиқлаштириш йўналиши доирасида:

сейсмология соҳасида **илм-фан ва таълимни ривожлантириш ҳамда аҳоли ва давлат органларини зилзилада ҳаракат қилишга тайёрлаш** фаолиятини тартибга солиш;

республика ҳудудида қурилаётган **бино ва иншоотлар, сув омборлари ва гидротехника иншоотлари зилзилабардошлигини назорат қилиш** тизимини такомиллаштириш.

3. Куйдагилар:

Концепция ва “Йўл харитаси”да белгиланган чора-тадбирларнинг ўз вақтида ва самарали амалга оширилишини таъминлаш юзасидан давлат органларининг биринчи раҳбарларига шахсий масъуляти юклатилсин;

Сейсмология, сейсмик чидамли қурилиш ҳамда Ўзбекистон Республикаси аҳолиси ва ҳудудининг сейсмик хавфсизлиги бўйича идораларо **илмий-техник кенгаш** (кейинги ўринларда — Кенгаш) давлат органлари томонидан Концепция ва “Йўл харитаси”да белгиланган чора-тадбирларнинг сифати ва ўз вақтида амалга оширилишини назорат қилиш ҳамда мувофиқлаштириш учун масъул этиб белгилансин.

4. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

а) **2022 йил 1 сентябрдан бошлаб** республиканинг сейсмик фаол зоналарида янги қурилиши режалаштирилаётган **хавфлилик омили IV тоифага** мансуб бўлган объектларга **зилзилабардошлик бўйича хулосалар бериш тартиби** буюриб этилади.

Бунда Қурилиш вазирлиги экспертизадан ўтказилган хавфлилик омили IV тоифага мансуб объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатларини илмий хулосалар олишга йўналтиришга, Фанлар академияси объектларга **зилзилабардошлик бўйича илмий хулосалар беришга** масъул этиб белгилансин.

Фанлар академияси Қурилиш вазирлиги билан биргаликда **икки ой мuddатда Ўзбекистон Республикасининг сейсмик фаол зоналарида қурилиш режалаштирилаётган хавфлилик омили IV тоифага** мансуб бўлган **бино ва иншоотларга зилзилабардошлик бўйича хулосалар бериш тартибининг жорий этиш тўғрисида** норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

б) Фанлар академияси томонидан **Республиканинг сейсмик фаол зоналарида жойлашган бино ва иншоотлар электрон техник паспортларини ягона интеграциялашган платформасидаги маълумотлар асосида сейсмик заиф иқтисодий соҳа объектларининг рўйхатини** ҳар йили 1 апрелга қадар шакллантириб бориш ҳамда **инструментал-техник текширувдан ўтказиш** ишларини **Вазирлар Маҳкамаси билан келишган ҳолда ташкиллаштириш** амалиёти йўлга қўйилсин.

Бунда инструментал-техник текширув ишлари учун маблағлар **Сейсмология, иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлигини ва сейсмик хавфсизликни таъминлаш соҳасини қўллаб-қувватлаш жамғармаси** (кейинги ўринларда — Жамғарма) ҳисобидан қопланиши белгилансин;

в) **2022 йил 1 октябрдан бошлаб** республика ҳудудидаги кўп квартирали уй-жойларни йиллар кесимида **зилзилабардошлик бўйича хатловдан ўтказиш амалиёти йўлга қўйилади ва хатлов натижасига кўра** эксплуатация мuddатини ўтаб бўлган **сейсмик заиф ва авария аломатлари аниқланган кўп квартирали уй-жойлар** ўрнида **босқичма-босқич** янги уй-жойлар қуриш бўйича тақлифлар маҳаллий давлат ҳокимияти органларига киришиб борилади.

Бунда Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлиги кўп квартирали уй-жойларни **зилзилабардошлик бўйича хатловдан ўтказишга масъул бўлган давлат бошқаруви органи** этиб белгилансин;

г) **2023 йил 1 майдан бошлаб** сув омборлари тўғонларининг зилзилабардошлигини доимий **космик мониторинг** қилиш тизими йўлга қўйилиб, мазкур йўналишдаги масъул давлат органлари **космик суратлар ҳамда ишлов берилган маълумотлар билан таъминлаб борилади**.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги мазкур тизимни йўлга қўйиш учун **масъул давлат органи** этиб белгилансин.

5. Фанлар академияси:

2022 йил 1 июлга қадар сейсмология, иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлигини ва сейсмик хавфсизликни таъминлаш соҳасидаги мутахассислар ҳамда илмий доира вакилларини кенг жалб қилган ҳолда **Сейсмик хатари камайтириш дастурини** ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

2022 йил 1 августга қадар сейсмология, иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлигини ва сейсмик хавфсизликни таъминлаш соҳаси муаммоларининг илмий ечимига қаратилган тақлифларни (тематик мавзуларни) шакллантириб, Инновацион ривожланиш вазирлигига тақдим этсин;

2023 йил 1 февралга қадар Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети олимлари билан ҳамкорликда ривожланган давлатларда қўлланилаётган **макросейсмик шкалаларни ўрганиб чиқиб, “СМС-22” миллий макросейсмик шкалани** ишлаб чиқсин;

2022 – 2025 йиллар давомида Андижон, Тошкент, Гулистон, Нурафшон, Наманган, Фарғона, Самарқанд, Жиззах, Бухоро, Навоий, Қарши, Термиз, Нукус, Урганч шаҳарларининг рақамлаштирилган сейсмик микроҳудудлаштириш хариталарини ишлаб чиқсин.

6. **2023 йил 1 апрелдан бошлаб** сув омборлари тўғонларида сейсмик хавфни олдиндан прогноз қилиш ва баҳолаш амалиёти-ни жорий қилиш мақсадида:

космик мониторинг доирасида **симуляцион дастур** орқали **зилзила натижасида тўғон ўпирилиши оқибатида** сув босими мумкин бўлган республика ҳудудларининг визуал **3D моделларини ишлаб чиқиш** амалиёти йўлга қўйилсин;

сув омборлари тўғонлари ўпирилиши оқибатида **қўтқарув ишларини ташкиллаштиришда** тегишли вазирлик ва идораларни зарур космик суратлар ҳамда ишлов берилган маълумотлар билан таъминлаш тизимини жорий этилсин.

Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги Фанлар академияси, Фавкуллда вазиятлар вазирлиги, Сув ҳўжалиги вазирлиги ва Сув ҳўжалиги объектлари хавфсизлигини назорат қилиш давлат инспекцияси билан биргаликда **2023 йил 1 февралга қадар** мазкур амалиёт ва тизим ишга туширилишини таъминласин.

7. Белгилансинки, 2023 йилдан бошлаб республиканинг сейсмик фаол зоналарида баландлиги 9 қават ёки ундан юқори бўлган **серияли қурилиш режалаштирилган ёки танлаб олинган** бино ва иншоотларнинг зилзилабардошлигини ошириш, сифатини таъминлаш ҳамда камчиликларни олдиндан бартараф этиш мақсадида **вибродинамик ускуна ёки замонавий рақамлаштирилган инструментал асбоб-ускуналар ёрдамида** синов ва текширув ўтказиб борилади.

Бунда синов ва текширувлар қурилиш ишларига масъул бўлган **бюрортмачи ташкилотлар томонидан** ўтказилиши белгилаб қўйилсин.

8. Қурилиш вазирлиги **2022 йил 1 декабрга қадар** Ўзбекистон шариоитида сўнгги замонавий усуллари ўрганиб, таҳлил қилган ҳолда **“Кўп қаватли биноларни лойиҳалаш” шаҳарсозлик нормалари ва қондаларини** илмий-тадқиқот ва тажриба-синов натижалари асосида ишлаб чиқиш жараёни бўйича Кенгашга ахборот киритсин.

9. Транспорт вазирлиги:

а) **2022 йил 1 декабрга қадар**: республикадаги барча сунъий иншоотларни (кўприклар, тоннеллар, эстакадалар, темир йўл кўприклари ва бошқалар) хатловдан ўтказсин ва унинг натижаларини умумлаштириб, **ягона рақамлаштирилган маълумотлар базасини ташкил этсин**; аниқланган эгасиз сунъий иншоотларни **идоравий мансублиги бўйича** бириктириш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлиф киритсин;

б) **2023 йил 1 мартга қадар** республикадаги барча мавжуд сунъий иншоотларнинг **зилзилабардошлиги** бўйича **электрон техник паспортларни шакллантирсин** ҳамда уларнинг Республика-нинг сейсмик фаол зоналарида жойлашган бино ва иншоотлар электрон техник паспортларининг ягона интеграциялашган платформасига киритилишини таъминласин.

10. Сув ҳўжалиги вазирлиги ва “Ўзбекгидроэнерго” АЖ:

2022 йил 1 августга қадар биринчи босқичда **2022-2023 йилларда I ва II синфга кирувчи 32 та**, иккинчи босқичда **2024-2025 йилларда III ва IV синфга кирувчи 26 та сув омборларида сейсмологик кузатувларни** олиб бориш учун зарур асбоб-ускуналар харидини амалга ошириш бўйича асосланган тақлифларни Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

Фавкуллда вазиятлар вазирлиги ва Фанлар академияси билан биргаликда **2023 йил 1 июлга қадар** тасарруфидagi тоифаланган **сув омборлари** ва гидротехника иншоотларининг **зилзилабардошлик бўйича экспертизаси экспресс услубиёт асосида ўтказилишини таъминласин**.

11. **2022 йил 1 августга қадар** Сув ҳўжалиги вазирлиги марказий аппаратда мавжуд штат бирликлари доирасида сейсмологик кузатувни доимий ташкиллаштириш бўйича **мутахассис лавозими** жорий этилсин;

Сув ҳўжалиги вазирлиги мазкур штат бирлигига соҳа бўйича

тажрибага эга бўлган мутахассис кадрни тайинлаш чорасини кўрсин.

12. Куйдагилар:

а) Кенгаш томонидан тасдиқланган режа-график асосида Сув ҳўжалиги вазирлиги тизимидаги **сув омборларида сейсмологик кузатувларни ўтказиш** бўйича харajatлар маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан қопланиши белгилансин.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари сув омборларида сейсмологик кузатувларни ўтказиш учун маблағларни **ўз вақтида ажратиб борилишини таъминласин**;

б) Фанлар академияси ва Фавкуллда вазиятлар вазирлиги Сув ҳўжалиги вазирлигининг бююртмасига асосан **сейсмологик кузатувларнинг ўз вақтида ва сифатли ўтказилишини таъминласин**.

13. Шундай тартиб ўрнатилсинки, **2023 йил 1 январдан бошлаб**:

а) сейсмик хавфсизликни таъминлаш бўйича давлат органлари раҳбар кадрлари ва ходимларини **Аҳолининг барча қатламларини зилзилага тайёрлашга мўлжалланган миллий электрон платформа** орқали малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш курслари ўтказиб борилади.

Бунда малака ошириш ва қайта тайёрлаш курслари раҳбар кадрларнинг аҳолига зилзилалар вақтида ўзини тутиш қоидаларини тушунтириш, кучли зилзилалардан талафотларсиз чиқиш ҳамда кучли зилзилаларга тайёргарлик кўриш бўйича кўникмаларини оширишга йўналтирилади;

б) Фавкуллда вазиятлар вазирлиги ва Фанлар академияси: **ҳар уч йилда** малака ошириш ва қайта тайёрлаш курсларини ташкил этиб боради;

миллий электрон платформага малака ошириш бўйича замонавий дастурларни **ишлаб чиқиб, киритади ва мунтазам равишда янгилаб боради**.

Фавкуллда вазиятлар вазирлиги Фанлар академияси билан биргаликда **2022 йил 1 декабрга қадар миллий электрон платформанинг юритилиши** ҳамда малака ошириш ва қайта тайёрлаш курсларини ўтказиш тартибини тасдиқласин ва амалга киритсин.

14. Фавкуллда вазиятлар вазирлиги:

Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда **2022 йил 1 августга қадар** аҳолининг барча қатламини зилзиладан олдин, зилзила вақтида ва зилзиладан сўнг тўғри ҳаракат қилишга мустақил ўргатиш учун мўлжалланган **мобиль иловани** ишлаб чиқсин;

2023 йил 1 июнга қадар Ўзбекистон Республикаси аҳолисини зилзилага тайёрлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлашни назарда тутувчи Ҳукумат қарори лойиҳасини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

15. Сейсмик мустаҳкам бино ва иншоотларни лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатация қилиш йўналишида **малакали кадрларни тайёрлаш тизимини худудлар кесимида кенгайтириш** мақсадида:

2022/2023 ўқув йилидан бошлаб Наманган муҳандислик-қурилиш институти ва Фарғона политехника институтида **“Бино ва иншоотлар зилзилабардошлиги”** таълим мутахассислиги бўйича кадрларни тайёрлаш амалиёти йўлга қўйилсин;

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги билан биргаликда мазкур таълим мутахассислиги бўйича **қабул кўрсаткичларини 2022/2023 ўқув йили учун давлат бююртмаси параметрлигига** амалдаги квоталар доирасида киритиш чораларини кўрсин.

16. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетининг қуйидаги тақлифларига розилик берилсин:

Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетидa **2022/2023 ўқув йилидан бошлаб “Тарихий обидаларнинг сейсмик мустаҳкамлиги”** таълим мутахассислигини очиш;

2022 йил 1 декабрга қадар Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетидa зилзилалар кўп учрайдиган хавфли худудлар учун турли хил даражадаги **табiiй офатлар сценарийларининг замонавий компьютер моделларини ҳамда қурилган зарарларни ҳисоблаш усулларини** ишлаб чиқиш ва ўқув дастурларига киритиш;

2022 йил 1 сентябрдан бошлаб Тошкент шаҳридаги Турин политехника университетидa **“Бино ва иншоотларни замонавий компьютер дастурлари ёрдамида моделлаштириш”** фани бўйича олий таълим ташкилотлари профессор-ўқитувчилари ва талабалари учун **интенсив курсларни ташкил этиш**.

17. Куйдагилар:

“Тошкент ирригация ва қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш муҳандислари институти” миллий тадқиқот университетида **грунт-ли иншоотлар** сув омборларининг тўғонлари, асос ва пойдеворларни **зилзилабардошлик бўйича замонавий рақамли ҳисоблаш усуллари ва дастурлари** (Plaxis, Ansys, Abaqus ва бошқалар) ёрда-

мда баҳолашга мўлжалланган **“Сув омборлари ва гидротехника иншоотларининг зилзилабардошлигини баҳолаш”** ўқув-илмий лабораторияси;

Наманган муҳандислик-қурилиш институтида бино ва иншоотларнинг зилзилабардошлик бўйича техник холатини баҳолаш, актив сейсмик ҳимоялаш усуллари бўйича илмий тадқиқотлар олиб боришга мўлжалланган **“Бино ва иншоотларни сейсмик ҳимоялаш”** ўқув-илмий лабораторияси ташкил этилсин.

Белгилансинки, **ўқув-илмий лабораторияларнинг штат бирликлари** “Тошкент ирригация ва қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш муҳандислари институти” миллий тадқиқот университети ҳамда Наманган муҳандислик-қурилиш институтининг профессор-ўқитувчиларини **мақбуллаштириш ҳисобидан** жамланади.

Вазирлар Маҳкамаси “Тошкент ирригация ва қишлоқ ҳўжалигини механизациялаш муҳандислари институти” миллий тадқиқот университети ва Наманган муҳандислик-қурилиш институтининг **асосланган тақлифларига мувофиқ ўқув-илмий лабораторияларни зарур жиҳозлар билан босқичма-босқич Жамғарма маблағлари ҳисобидан таъминлаш** чораларини кўрсин.

18. Вазирлар Маҳкамаси **икки ой мuddатда** сейсмик хавфсизликни таъминлаш бўйича илгор хорижий тажрибани ўрганиш мақсадида соҳа ходимлари ва Кенгаш аъзоларини иборат делегацияни шакллантириб, хорижий мамлакатларга қисқа мuddатли таништирув-стажировка курсларини ташкил этиш чораларини кўрсин.

Белгилансинки, таништирув-стажировка курсларини ташкил этиш билан боғлиқ харajatлар Жамғарма маблағлари ҳисобидан қоплانسин.

19. Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Космик тадқиқотлар ва технологиялар агентлиги:

2022 йил 1 декабрга қадар Фанлар академияси, Фавкуллда вазиятлар вазирлиги билан ҳамкорликда республикадаги сейсмик фаол, урта фаол ва тинч худудлар ҳамда майдонларни ўзидa мужассамлаштирган **интерактив онлайн-харитани ишлаб чиқсин**;

2023 йил 1 августга қадар сейсмик фаол зоналарда жойлашган бино ва иншоотлар майдонининг зилзилалар оқибатида деформацияси, силжиши, қўкиши каби омилларни аниқлашга мўлжалланган **радиолокацион космик мониторинг тизимини яратсин**.

20. Фанлар академиясининг Механика ва иншоотлар сейсмик мустаҳкамлиги институти учун ажратилган ер майдонида алоҳида маъмурий ва лаборатория биносини қуриш, мавжуд бино ва иншоотларни мукамал таъмирлаш ҳамда жиҳозлаш тўғрисидаги тақлифига розилик берилсин.

Фанлар академияси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигига мазкур бандда назарда тутилган қурилиш-таъмирлаш ва жиҳозлаш ишларини **2023 йил учун Ўзбекистон Республикасининг иқтисодий ва ишлаб чиқариш инфратузилмасини ривожлантириш дастурига** киритиш бўйича тақлифларни тақдим этсин.

21. Жамғарма ҳисобидан молиялаштириладиган **хорижий давлатларда ишлаб чиқарилган лаборатория асбоб-ускуналари, ҳисоблаш техника воситалари** ҳамда бутловчи материалларни қабул қилувчи ташкилотлар божхона тўловларидан (божхона расмийлаштируви ййғимлари бундан мустасно) **3 йил мuddатга озод қилинсин**.

22. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим ҳужжатларига 3-иловага мувофиқ қўшимча ва ўзгартиришлар киритилсин.

23. Фанлар академияси Фавкуллда вазиятлар вазирлиги, Қурилиш вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда уч ой мuddатда **кўнуччилик ҳужжатларига** ушиб Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритсин.

24. Мазкур Фармоннинг ижросини самарали ташкиллаштиришга **масъул ва шахсий жавобгар** этиб фавкуллда вазиятлар вазири А.Х.Кўлдошев, қурилиш вазири Б.И.Закиров, сув ҳўжалиги вазири Ш.Р.Хамраев ва Фанлар академияси президенти Б.С.Олдаршев белгилансин.

Фармон ижроси учун масъул идоралар фаолиятини **мувофиқлаштириш ва назорат қилиш** Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов зиммасига юклансин. Амалга оширилган чора-тадбирларнинг натижадорлиги тўғрисида ҳар ярим йил якуллари бўйича Ўзбекистон Республикаси Президентига ахборот киритилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри, 2022 йил 30 май

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

ФАЛЛИНИ ЕТИШТИРИШ ВА СОТИШДА БОЗОР ТАМОЙИЛИНИ ЖОРИЙ ЭТИШНИНГ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланши 1-бетда).

4- ва 5-синфлардаги бугдой — барча тадбиркорлик субъектларига Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланган график асосида биржа савдолари орқали ҳеч қандай чекловларсиз сотилади.

Вазирлар Маҳкамасига Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигининг манфаатдор вазирлик ва идоралар билан келишишган тақлиф асосида мазкур бандда назарда тутилган тартибга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ваколати берилсин.

Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги **2023 йил 1 майга қадар** Вазирлар Маҳкамасига мазкур бандда назарда тутилган тартибини 2023 йил ҳосили учун сақлаб қолиш ёки биржа савдоларини чекловларсиз ташкил этиш юзасидан тақлиф киритсин.

4. Молия вазирлиги “Ўздонмахсулот” АК тизимидаги корхоналарга биржадан бугдой сотиб олиш учун револьвер кредитларни молиялаштириш мақсадида Жамғарма маблағлари ҳисобидан **800 миллиард сўмгача тижорат банкларига Марказий Банkning асосий сўвчасида** ресурс жойлаштирилишини таъминласин.

5. Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ҳафта мuddатда бугдой етиштирувчилар томонидан етиштирилган бугдойни харид қилиш, вақтинчалик сақлашга қабул қилиш бўйича Жамғарма ва тижорат вақили ўртасида тузиладиган шартномаларнинг намунавий лойиҳаларини ишлаб чиқсин ҳамда амалиётга жорий этилишини таъминласин.

6. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликларининг олис, бориш қйин бўлган ва тоғли худудларга ун ва ун махсулотларини етказиб бериш бўйича транспорт харажатларининг 50 фоизидан ошмаган қисмини маҳаллий бюджетларнинг қўшимча манбалари ҳисобидан қоплаш тўғрисидаги тақлифига розилик берилсин.

7. Жамғарма томонидан харид қилинадиган ва биржа савдолари орқали сотиладиган бугдойнинг ҳисобини юритиш, харидорлар билан ўзаро ҳисоб-китобларни амалга ошириш мақсадида Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳудудий бошқармаларидаги мавжуд штат бирликларини қисқартириш ҳисобига Жамғармага қўшимча 6 та штат бирлиги ажратилсин.

8. Фаллани сотиб олиш ва сотишда янги тизим шаф-фодлиги, тўлақонли ва адолатли ишлаб кетишини ҳамда бугдой етиштирувчилар манфаатдорлигини таъминлаш, ички бозорда ун ва дон махсулотлари нархининг ўсиши ва тақ-чиллигининг олдини олиш бўйича **Республика штаби** ило-вага мувофиқ таркибда ташкил этилсин.

Куйдагилар Республика штабининг (Н.Йўлдошев) асосий вазибалари этиб белгилансин:

бугдойни етиштириш, қайта ишлаш, сақлаш, реализация қилиш ва бошоқли дон экинлари етиштирилишини мо-лиялаштириш устидан назорат механизмини такомиллаш-тириш бўйича тақлиф тайёрлаш;

фаллани ўз вақтида йиғиштириб олиш, даладан дон қабул қилиш шохобчаларига нест-нобуд қилмасдан

ЎЗБЕКИСТОН ҚАҲРАМОНИ
ЛОЛА МУРОДОВА

Мамлакатимиз қишлоқ хўжалиги оғир жудолликка учради.

Машҳур фермер, Фаргона вилоятининг Олтиариқ туманидаги "Нурли обод" фермер хўжалиги раҳбари, Ўзбекистон Қаҳрамони, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси, таниқли жамоат арбоби Лола Муродова оғир касалликдан сўнг шу йил 30 май кунини 64 ёшида вафот этди.

Бутун мамлакатимизнинг гуруру ва ифтихори бўлган Лола Муродова 1958 йил 9 мартда Фаргона вилоятининг Олтиариқ туманида туғилди. Ўрта мактабни тугатгандан сўнг меҳнат фаолиятини Олтиариқ туманидаги "Нуробод" жамоа хўжалигида механизатор сифатида бошлади, ўз ҳаётининг мамлакатимиз иқтисодиётининг етакчи тармоғи бўлган қишлоқ хўжалиги билан боғланди.

Ёшлик йилларидан бошлаб деҳқончилик илмини пухта ўрганган Лола Муродова жамоа хўжалигида бош пудратчи, бўлими бошлиғи, хўжалик раиси каби лавозимларда фидокорона меҳнат қилиб, ишни ташкил этиш, мўл ҳосил этиштириш, хўжаликнинг самарали бошқариш соҳасида катта тажриба орттирди.

Фермерлик ҳаракати кенг йўл очилиши билан моҳир ва миришкор деҳқон мамлакатимизда биринчилардан бўлиб "Нурли обод" фермер хўжалигига асос солиди ҳамда ернинг ҳаққини эгаси сифатида юртимизда фермерлик ҳаракатини ривожлантириш ва уни янги босқичга кўтаришга катта ҳисса қўшди.

Ўз фаолиятида доимо янгиликка интилиб, эзгу таълим билан барча фермерларга, айниқса, ёшларга ибрат бўлиб яшаган Лола Муродова Янги Ўзбекистон шарафига алоҳида жонбозлик ва ғайрат-шиқоят кўрсатиб ишлади. Қишлоқ хўжалиги соҳасида илгор агротехнологияларни, бошқарувиини замонавий усуллари ва самарали воситаларини қўллаш, ер ва сув ресурслари

ларидан оқилона фойдаланиш, ёш фермерлар алоқини тарбиялашда ўзига хос тажриба мактабини яратди.

Ўз фаолияти билан Ватанга муҳаббат ва садоқатнинг, касбига фидойиликнинг ҳақиқий намунасини намойён этди. Айнан ана шундай олижаноб фазилатлари билан Лола Муродова оғир касалликдан сўнг шу йил 30 май кунини 64 ёшида вафот этди.

Эл-юрт ишига умирини бағишлаган қаҳрамон фермер жамоат ишларида ҳам фаол иштирок этди. Унинг бу бордаги серқирра фаолияти ёшларни, хотин-қизларни замонавий касб-ҳунарларга ўргатиш, уларни иш билан таъминлаш, ҳаётда ўз ўрнини топишда яқиндан кўмак бериш, эҳтиёжманд оилаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, қишлоқ ва маҳаллаларни обод этиш, аҳоли турмуш шароитини яхшилашга қаратилган эзгу ишларида аққол намойён бўлди.

Лола Муродова халқ депутатлари Фаргона вилояти Кенгаши депутаты, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати аъзоси сифатида ҳам самарали иш олиб бориб, мамлакатимиз ҳудудларини ривожлантириш, амалга оширилаётган ислохотларни жадаллаштириш бўйича муҳим қарорлар қабул қилишда ҳам фаоллик кўрсатди.

Лола Муродованинг мамлакатимиз ва халқимиз олдидаги хизматлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. У "Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган қишлоқ хўжалиги ходими" фахрий унвони, "Эл-юрт хурмати", "Фидокорона хизматлари учун" орденлари ҳамда "Ўзбекистон Қаҳрамони" олий унвони билан мукофотланган эди.

Атоқли фермер, қишлоқ хўжалиги илмининг етук намояндаси, таниқли жамоат арбоби, ёшларнинг меҳрибон устози, камтарин ва самимий инсон, халқимизнинг фидойи фарзанди Лола Муродованинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамيشа сақланиб қолади.

Ш. МИРЗИЁЕВ, Т. НОРБОВА, Н. ИСМОИЛОВ, А. АРИПОВ, Ш. ГАНИЕВ, А. БОЗОРОВ, А. ХАЙИТОВ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ШИМОЛИЙ
ТУМАНЛАРИДА ТАДБИРКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИШNING
ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

б) очик электрон танлов ғолиби ижара ҳуқуқини ютиб олиш учун тўланадиган тўловни энг кўп миқдорининг 50 фоизини тўлаган даврдан бошлаб, ушбу ер майдонларига ижара ҳуқуқини учинчи шахсга сотиши ва ушбу ҳуқуқни тижорат банкидан кредит олиш учун гаровга қўйиши мумкин;

в) шимоллий туманлардан рўйхатдан ўтиб, мазкур ер майдонларида фаолият юритадиган қишлоқ хўжалигига иқтисослашган тадбиркорлик субъектлари (бундан кластерлар мустасно) ушбу фаолиятдан олиннадиган даромади бўйича айланмадан олиннадиган солиқ, шунингдек, мазкур туманлардаги қишлоқ хўжалиги махсулоти етиштириш ва сақлаш мақсадида фойдаланиладиган ер участкалари ва мол-мулки бўйича юридик шахслардан олиннадиган солиқ ва юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ставкалари 50 фоизга камайтирилади;

г) Қишлоқ хўжалиги вазири талабномаларига мувофиқ фойдаланишдан чиққан сурғориладиган ерларни ўзлаштириш, сурғориладиган ерларда ер тузиш, бузилган ерларни рекултивация қилиш юзасидан лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш ҳамда қишлоқ хўжалиги ерларининг автоматлаштирилган ер-ахборот тизимини яратиш ва янгилаб бориш ишларига Давлат бюджетидан маблағлар ажратилади;

д) қишлоқ хўжалигига фойдаланилмаётган ҳар бир гектар ерни фойдаланишга қиритиш ҳамда заруратга кўра сурғориш тик кудугини бурғилаш ёки насос станциясини қуриш ва ишга тушириш бўйича харажатларнинг бир қисми Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан тўзилган инвестиция шартномаси ёки давлат-хусусий шериклик тўғрисидаги битим доирасида бир марта қўллаб берилади.

Молия вазирилик Сув бўлиғи вазирилик ва Қишлоқ хўжалиги вазирилик билан биргаликда бир ой мuddатда қишлоқ хўжалигига фойдаланилмаётган ер майдонларини фойдаланишга қиритишга заруратга кўра сурғориш тик кудугини бурғилаш ёки насос станциясини қуриш ва ишга тушириш бўйича харажатларнинг бир қисмини қўллаш тартибидан ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига қиритсин;

е) қишлоқ хўжалиги ерларини фойдаланишга қиритган ердан фойдаланувчиларга қишлоқ хўжалиги экинларини мустақил жойлаштириш ҳуқуқи берилади.

3. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, Қишлоқ хўжалиги вазирилик, Сув хўжалиги вазирилик, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирилик ва Кадастр агентлиги 2022-2023 йилларда ҳар бир шимоллий туман кесимида камидан 1 000 гектар қишлоқ хўжалигига фойдаланишдан чиқиб кетган ҳамда янгидан ўзлаштириладиган ер майдонларини электрон савдога чиқариш учун аниқласин.

Бош прокуратура электрон савдога ҳақиқатдан ҳам фойдаланишдан чиқиб кетган қишлоқ хўжалиги ерлари қўйилмаётганлиги устидан назорат ўрнатсин.

4. Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирилик, Қишлоқ хўжалиги вазирилик ва Давлат активлари бондари агентлиги 2024 йил якунига қадар мазкур қарорнинг 2-бандида назарда тутилган экспериментни янада қатъийлаштириш ва уни Сурхондарё, Қашқадарё, Бухоро, Навоий, Сирдарё ва Жиззах вилоятларининг алоҳида туманларида таъбиқ этиш бўйича Вазирлар Маҳкамасига тақдирлансин.

5. Вазирлар Маҳкамаси ўн кун мuddатда Қорақалпоғистон Республикаси туманларида қишлоқ хўжалиги фойдаланишдан чиқиб кетган ҳамда янгидан ўзлаштириладиган ер майдонларини қишлоқ хўжалиги фаолиятини юритиш учун инвесторларга "E-AUKSION" электрон савдо платформасида очик электрон танлов асосида ижарага бериш тартибидан таъдирлансин.

6. Қўйилмаётган: 2022 — 2024 йиллар давомида Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида қишлоқ хўжалиги соҳасини ривожлантириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга доир чора-тадбирлар дастури 1-иловага мувофиқ;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида қишлоқ хўжалигига фойдаланишдан чиқиб кетган сурғориладиган ер майдонларини 2022 — 2024 йилларда қайта фойдаланишга қиритиш кўрсаткичлари 2-иловага мувофиқ таъдирлансин.

Бош вазир ўринбосарлари Ш.М.Ғаниев, Ж.А.Қўчқоров икки ҳафта мuddатда:

2022 — 2024 йиллар давомида Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида қишлоқ хўжалиги соҳасини ривожлантириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга доир чора-тадбирлар дастурини амалга ошириш бўйича "Ўй ҳаритаси"ни;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат саноати соҳаларида амалга ошириладиган инвестиция лойиҳаларини манзилли рўйхатини;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида қишлоқ хўжалигига қайта фойдаланишга қиритиладиган ер майдонларига 2022 — 2024 йилларда қишлоқ хўжалиги экинларини жойлаштириш кўрсаткичларини;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида 2022 — 2024 йилларда янги мевали боғларни барпо этиш ва мевали боғларни турлар бўйича жойлаштириш кўрсаткичларини;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида 2022 — 2024 йилларда янги узумзорларни барпо этиш бўйича кўрсаткичларини;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида қайта фойдаланишга қиритиладиган ер майдонларида 2022 — 2024 йилларда асосий турдаги қишлоқ хўжалиги махсулотларини турлари бўйича етиштириш ва реализация қилишнинг прогноз кўрсаткичларини;

Қорақалпоғистон Республикасининг шимоллий туманларида чорвачилик, паррандачилик (туячилик, йилқичилик, қурқачилик, беданачилик, тукушчилик) йўналишлари бўйича 2022 — 2024 йилларда амалга ошириладиган лойиҳалар кўрсаткичларини таъдирлансин.

7. Белгилансинки, сув танкис бўлган маҳаллалар (овулар)да Фермер, деҳқон хўжалигига ва томорқа ер эгаларини қўллаб-қувватлаш жағмафрасига ажратилган маблағлар ҳисобидан белгиланган тартибда сурғориш тик кудуқлари қазилди ёки мавжуд каналлардан сув чиқариш учун насос агрегатлари ўрнатилди.

Фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгашига аҳоли томорқаларидан, ижарага берилган ерлардан самарали фойдаланиш, ҳудуд иқлими ва ерларнинг ҳосилдорлигидан келиб чиққан холда қишлоқ хўжалиги ўсимликларини тўғри танлаш, парваришда ҳамда махсулот етиштириш учун ҳар бир туманга бир нафардан агроном бириктириш ҳамда уларнинг ҳоким ёрдамчилари билан ҳамкорлигини таъминлаш тасвია этилсин.

8. Қишлоқ хўжалиги вазирилик Давлат солиқ қўмитаси ҳузуридаги Кадастр агентлиги, туманлар ҳокимликлари ва бошқа манфаатдор ташкилотлар билан биргаликда ўзлаштириладиган янги ер участкаларини ижарага бериш учун уларнинг қисқа мuddатларда очик электрон танловга чиқарилишини таъминласин.

9. "Ҳудудий электр тармоқлари" акциядорлик жамияти қайта фойдаланишга қиритилган ва ўзлаштирилган ерларда ҳамда бошқа экин ерларида сув тевончи технологияларни жорий қилиш учун бюджет маблағлари ҳисобидан электр тармоқлари ва трансформатор пунктлари қурилишини таъминласин.

10. Белгилансинки, Қорақалпоғистон Республикасини туманларида яшовчи ва тадбиркорлик фаолиятини олиб борувчи жисмоний шахсларга Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан ҳар йили таъдирланадиган параметрлар доирасида қўёш фотозлектрик станциясини, қўёш сув иситиш тизимлари ва шамол электрстанцияларини қуришда бутловчи қисмларни сотиш олиш харажатларининг 30 фоизи миқдоридан, бироқ 3 миллион сўмдан ошмайдиган миқдорда компенсациялар таъдир этилади.

11. Вазирлар Маҳкамаси, Олий ва ўрта махсус таълим вазирилик, Соғлиқни сақлаш вазирилик, Халқ таълими вазирилик 2022/2023 ўқув йилидан бошлаб давлат грантлари бўйича белгиланган квоталар доирасида Қорақалпоғистон Республикасидаги қишлоқ хўжалиги ва ахборот технологиялари йўналишларидаги олий таълим муассасаларига махсус қўшимча қабул квоталари ажратилишини таъминласин.

Тожикистонлик экспертлар:
«ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ МАРКАЗИЙ ОСИЁДА
ЯХШИ ҚЎШНИЧИЛИК МУНОСАБАТЛАРИНИНГ
ТАШАББУСКОРИ ВА МЕЪМОРИДИР»

Раҳмон УЛМАСОВ,
Россия — Тожикистон университети
профессори:

лар миграция соҳасида ҳамкорликдаги сибсатни олиб бориши мумкин.

Виктор КИМ,
Тожикистон Миллий фанлар
академияси Осиеъ ва Европа
мамлакатлари институти илмий
ходими:

— Бугун Марказий Осиеъда минтақавий ҳамкорликнинг ижобий суръатда мустаҳкамланётгани Ўзбекистонда Президент Шавкат Мирзиёев ташаббуси остида бошланган туб янгилашчилар билан узвий боғлиқ.

Ўзбекистонда Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида яхши қўшничилик ва ўзаро ишонч тамойилларига асосланган таъқи сибсат юритилаётир. Бу Тожикистон билан алоқаларда ҳам кўзга аққол ташланмоқда. Ўзбекистон Республикасининг Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2018 йил март ойда Тожикистон Республикасига амалга оширган давлат таъдирини чинакам тарихий воқеа бўлди. Музокаралар якунида умумий кўп тартибдаги, хусусан, чегара, виза, транспорт, сув-энергетика, маданий-гуманитар ва бошқа соҳалардаги масалалар ўз ечимини топагани маълум қилинди.

Шу йилнинг август ойда Тожикистон Республикасининг Президенти Эмомалӣ Раҳмон Ўзбекистонга давлат таъдирини билан келди. Музокаралар мобайнида аввал эришилган келишувлар мустаҳкамланди, давлатларга алоқаларни сибсат жиҳатида янги босқичга кўтарган Стратегик шериклик тўғрисидаги шартнома имзоланди.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2021 йил июнь ойда Тожикистонга амалга оширган расмий таъдирини ва унинг якунлари оид имзоланган салмоқли ҳужжатлар тўплами мамлакатларимиз ҳамда кардош халқларимиз ўртасидаги ўзаро манфаатли муносабатларни ҳар томонлама ҳамда изчил ривожлантириш, қўп қиррали ҳамкорликни янада чуқурлаштириш бўйича аниқ натижаларга эришиш йўлида мустаҳкам замин яратди.

Гўзал МАИТИДИНОВА,
Геоиссий таъдиркотлар маркази
директори:
— Ўзбекистон — Тожикистон муносабатлари бугунги кунда ўз тараққиёти-

нинг юқори чўққисига чиқди. Фикримча, мамлакатларимизнинг энг муҳим ютуғи чегара муаммоларининг ҳал қилиниши бўлди. Бу, ўз навбатида, сув ва энергетика соҳасидаги келишимчиликларнинг ҳам бартараф этилишига хизмат қилди. Ушбу йўналишдаги музокаралар жараёнида эришилган муваффақиятлар Марказий Осиеъ дипломатияси тарихида давлатлараро масалаларни тинч йўл билан, ўзаро манфаатли тарзда ҳал қилиш бўйича мисли қўйилмаган ижобий воқеа бўлди, десак, янгилашган бўлимас.

Ўзаро ҳамкорлигимиз янада чуқурлашиб бораётганининг яна бир ёрқин мисоли сифатида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг 2021 йили Тожикистонга расмий таъдирини чоғида қўша инвестиция компаниясини ташкил этиш тўғрисида имзоланган битимни кўрсатиш мумкин. Мазкур компания Тожикистонда қўша лойиҳаларни молиялаштириш билан шуғулланади.

Хозирги кунда Тожикистонда 2030 йилгача Миллий ривожланиш стратегияси ҳаётага таъбиқ этилмоқда. Ўзбекистон эса 2022 — 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини амалга оширишга киришди. Ҳеч шубҳасиз, икки давлат стратегик режаларининг муваффақиятли амалга оширилиши бундан Марказий Осиеънинг барқарорлиги ва раванкига хизмат қилади.

Тошкент ва Душанбе минтақавий ҳамда умумбаъшарий даражадаги сайёҳаракатларини самарали мувофиқлаштириш, халқаро институтлар доирасида бир-бирини қўллаб-қувватламоқдалар. Тожикистон томони Ўзбекистон раҳбарининг Марказий Осиеъда ҳамкорликни мустаҳкамлаш борасидаги ташаббусларини оқсак қарлайди. Шунингдек, Ўзбекистон томонининг Шанхай ҳамкорлик ташкилотига аъзо давлатларнинг 2022 — 2027 йилларга мўлжалланган ўзоқ мuddатли яхши қўшничилик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномани амалга ошириш бўйича Комплекс режани ишлаб чиқиш ҳамда қабул қилиш тўғрисидаги тақдирини ҳам олқийлаймиз.

Таъқи ишлар вазирилик
Маъбуот хизмати.

ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ВА МАҚСАДЛИ
ЖАМҒАРМАЛАР ИЖРОСИ ҚАНДАЙ?

Сийёсий партияларнинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияларининг ййгилишлари бўлиб ўтди. Уларда Ўзбекистон Республикасини Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жағмафаларининг ўтган йилдаги ва жорий йил биринчи чорадаги ижроси, шунингдек, мамлакатимиз фаровонлигини таъминлашга оид бир қатор қонун лойиҳалари қўриб чиқилди.

Фракцияларда

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси фракцияси ййгилишида таъкидланганидек, 2021 йилда қўллаб-даватларда иқтисодиётнинг тикланиши жараёни кузатилиди. Баъзи давлатлар эса пандемия иқтиросидан тўла чиқиб кетолмади. Глобал иқтисодий махмулик сақланиб қолган бир шароитда Ўзбекистон иқтисодиётида 7,4 фоиз ўсиш қайд этилди. Аҳолининг умумий даромади 24,2 фоиз, реал даромадлар эса 12,1 фоизга ўсди.

Хусусан, 2021 йилда Мактабгача таълим тизимига давлат бюджетидан 8,0 трлн. сўм маблағ ажратилган бўлиб, унинг тўлиқ ўзлаштирилишига эришилган. Қамров даражаси 67,2 фоизини ташкил қилди. Умумий таълимга 27,2 трлн. сўм маблағ ажратилган бўлса, бундан олий таълимга ажратилган маблағ 2 490,1 млрд. сўмга етди. Ёшларнинг олий таълимга қамровини янада кенгайтириш, соғлом рақобатни қучайтириш мақсадида ўтган йилда тўққизта янги давлат олий таълим муассасаси фаолиятга йўлга қўйилди.

Қайд этилганидек, жорий йил биринчи чорак учун таъбирланган ҳисоботида Ўзбекистон иқтисодиёти 5,8 фоизга ўсди, аҳолининг умумий даромади 114,2 трлн. сўмга етган. Бу ўтган йилнинг соқ давридагига нисбатан 115,9 фоизни ташкил қилган.

Шунингдек, иқтимоий харажатларнинг асосий қисмини ташкил этган таълим тизими муассасаларини сақлаш ва уларни ривожлантириш харажатларига Давлат бюджетидан 10 375,0 млрд. сўм маблағ йўналтирилди. Соғлиқни сақлашга бюджетдан йўналтирилган маблағлар миқдори ўтган йилнинг соқ давридагига нисбатан 38 фоизга кўп эгани таъкидланди.

Депутатлар бюджетдан ажратилаётган маблағнинг ҳар бир сўмидан мақсадли ва унумли фойдаланиш зилзимини таъкидлаб, давлат бюджети ва мақсадли жағмафалари ижросидан қоний ҳосил қилганини маълум қилдилар.

Фракция ййгилишида бир қатор қонун лойиҳалари ҳам муҳокама қилиниб, депутатлар томонидан маълумланди.

Ўзбекистон "Адолат" социал-демократик партияси фракцияси ййгилишида қайд этилганидек, дунёда кузатилаётган мураккаб вазият, қутилмаган иқтисодий ва молиявий кризисчиликларга қарамасдан, Ўзбекистон иқтисодиёти ўз вақтида мувофиқлаштирилган фискал ва монетар сибсат тўғрисидаги ўзоқ суръатларини қайд этмоқда. Бунда санаот, хизматлар ва қурилиш соҳаси иқтисоди-

дий ўсишнинг драйверлари бўлиб хизмат қилди. Хусусан, санаот 9,2 фоизга, хизматлар 8,7 фоизга, қурилиш 6,8 фоизга ҳамда қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги 4,0 фоизга ўсган.

Шунингдек ййгилишида, Давлат бюджети ва давлат мақсадли жағмафалари бюджетларининг 2022 йил биринчи чорадаги ижроси тўғрисидаги ҳисобот ҳам депутатлар томонидан обдан муҳокама қилинди.

Депутатлар ҳисобот даврида эришилган ижобий натижалар билан бирга, Давлат бюджети ижросига оид айрим камчиликларга ҳам алоҳида эътибор қаратиб, мавжуд камчиликларни ўз вақтида ҳал этиш зарурлигини қайд этдилар. Шу билан бирга, Давлат бюджети бўйича депутатлар тақдирини ва тасвирлар билан иштирок этиб, таълим тизимига ажратилаётган маблағларни ўз вақтида ва мақсадли сарфанишини таъминлаш, бу орқали соҳадаги ислохотларни изчил олиб боришини янада жадаллаштиришни илгари сурдилар.

Давлат бюджети ва давлат мақсадли жағмафалари бюджетларининг келгусида давр учун ўз вақтида, сифатли ижро этилиши устидан парламент назоратини қучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Ййгилишида мамлакат тараққиётига оид бир неча қонун лойиҳалари ҳам қизгин муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси фракцияси аъзолари бир қатор қонун лойиҳалари билан бирга, Давлат бюджети ва давлат мақсадли жағмафалари бюджетларининг 2021 йил ҳамда 2022 йил биринчи чорадаги ижроси якунлари тўғрисидаги ҳисоботи таҳлили муҳокама қилди.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2022 йил 30 май

Фракция аъзолари ҳисоботларда боқувчисини йўқотган, Меҳрибонларда Муруват уйлари, Болалар шаҳарчаларида тарбияланаётган болаларга ҳамда Саховат уйларида сарфланган харажатлар бўйича молиявий назорат ўқказилгани ҳақидаги ҳисоботлар етарлича очилмаганини таъкид қилиб, мазкур йўналишда шаффоқлиқни ошириш, кейинги ҳисоботларда бу борда кенгрок ахборот таъдирини эгасидан тақдирлар бердилар.

Ййгилишида шунингдек, Давлат бюджети ижросидаги камчиликларни келгусида бартараф этиш мақсадида Ҳуқуматдан, авваламбор, бюджет ижросига нисбатан танқидий ёндашушни қучайтириш, масъул вазирилик-идоралар раҳбарлари зиммасига шахсий жағвабарлиқни юқлаш, юзга келган салбий ҳолатларни чуқур таҳлилдан ўтказиб, очик ва тасвирчан чоралар қўриш бўйича ҳам тақдирлар илгари сурдилар.

Ўзбекистон Экологик партияси фракцияси ййгилишида депутатлар томонидан 2021 йилда экология ва атроф-муҳит муҳофазаси таъдирларини учун Давлат бюджетидан 5 524,1 млрд. сўм, 2022 йил 1 чорададан эса соҳага 663,6 млрд. сўм йўналтирилгани ижобий баҳоланди.

Ҳисоботида келтирилишича, "Яшил макон" умуммиллий лойиҳаси доирасида амалга оширилган ишлар натижасида Қорақалпоғистон Республикасини, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳудудларида 2021 йил куз мавсумида 85,9 млн. тул, баҳор мавсумида эса 127 млн. тул мевали ҳамда манзарали дарахт ва буталарнинг қўчат ва қаламчалари экилган.

Ййгилишида Давлат бюджети маблағлари масъул вазирилик ҳамда идоралар томонидан ҳар доим ҳам самарали ва ўз вақтида бажарилмаслиги фракция аъзолари томонидан эътирозларга сабаб бўлди. Шундан келиб чиқиб, бюджет интизомига риоя қилиш, Давлат бюджети маблағларини мақсадли сарфлаш устидан назоратни мунтазам олиб бориш зилзимини таъкидланди.

Ўзбекистон Экологик партияси фракцияси Ўзбекистон Республикасини Давлат бюджетининг ва давлат мақсадли жағмафалари бюджетларининг 2021 йилдаги ҳамда 2022 йил биринчи чорадаги ижроси юзасидан берилган маълумотларни таҳлили қўриб чиқиб, уни маққуллади.

Тадбирлар шунингдек, бир қатор қонун лойиҳалари фракция аъзолари томонидан биринчи ва иккинчи ўқишда қўриб чиқилиб, қўллаб-қувватланди.

Кўн тартибидан барча масалалар атроф-муҳит қўриб чиқилиб, фракциянинг тегишли қарори қабул қилинди

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг йигирма олтинчи ялпи мажлиси тўғрисида АХБОРОТ

1 Қонунда ер участкаларининг компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйилишига асос бўладиган ҳолатларнинг рўйхати аниқ қўйилган. Ер участкаларининг ҳар қандай бошқа мақсадларда олиб қўйилишини жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш сифатида талқин этиш қатъиян тақиқланади.

Шунингдек, бузилишга тушган ҳудудда жойлашган ерга бўлган ҳуқуқ мавжуд бўлмай туриб, ўн беш йил давомида кўчмас мулкка ҳалол, ошқора ва узлуксиз эгалик қилиб келган шахсларга ҳам ушбу кўчмас мулк объекти учун солиқлар тўлаб келингани тасдиқланган тақдирда, мазкур кўчмас мулк объекти қийматининг ўрни қоплангани кўзда тутилмоқда.

Қонун билан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари маҳаллий Кенгаши ҳузурида компенсация комиссиялари тўзилиши белгиланмоқда.

Мазкур комиссиялар компенсациялар ўз вақтида тўлиқ ҳажмида берилиши устидан мунтазам мониторинг ва берилган компенсацияларнинг ҳисоби юритилишини таъминлайди. Компенсациялар ўз вақтида ва тўлиқ берилмаган ҳолатлар аниқланганда тегишлича Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашига ахборот киритилиши ҳам қонунда белгиланган.

Қонунда жамоат эҳтиёжлари олиб қўйилганидан ер учун бериладиган компенсация турлари ва манбалари ҳам аниқ қўйилган. Қонун билан, бериладиган компенсация турлари пул маблағлари, шу жумладан, тураржойлари ва яшаш учун мўлжалланган жойларни вақтинчалик ижарага олиш учун пул маблағлари, бошқа кўчмас мулк объектини мулк қилиб беришдан иборат.

Мазкур қонунни ишлаб чиқишда миллий анана ва қадриятларга ҳам алоҳида эътибор қаратилган, яъни битта маҳалла ёки қўнда яшовчи ҳуқуқ эгалари ва уларнинг оила аъзолари учун қўшиқ шарт-шароитлар яратиш, шунингдек, маданий қадриятларни сақлаб қолиш мақсадида ҳуқуқ эгаларининг хошияга кўра, уларга битта маҳалла ёки қўнда жойлашган янги уйлар (бунга қўп қаватлирали уйдаги квартиралар) берилиши белгиланмоқда.

Ялпи мажлисда ушбу қонуннинг мантиқий давоми бўлган "Ер участкаларининг компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш тартиб-таомиллари тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун ҳам қўйиб чиқилди.

Қонун билан Фуқаролик, Ер, Шаҳарсозлик ва Бюджет кодексларига ҳамда "Давлат ер кадастри тўғрисида"ги, "Маҳаллий давлат ҳокимияти тўғрисида"ги, "Баҳолаш фаолияти тўғрисида"ги, "Қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланмаган ер участкаларини ҳўсуийлаштириш тўғрисида"ги ва бошқа шу каби қонунларга тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Қўриқда қонунларга киритилаётган ўзгаришларнинг мазмунига қўра, жисмоний ва юридик шахсларга мерос қилиб қолдирилмаган умрбод ва доимий эгалик қилиш, доимий фойдаланиш, муддатли (вақтинча) фойдаланиш, ижара ҳўқуқи асосида тегишли бўлган ер участкалари жамоат эҳтиёжлари учун қонунчиликда белгиланган компенсация тўла ҳажмида қопланганидан кейин олиб қўйилиши мўмкинлиги белгиланмоқда.

Жамоат эҳтиёжлари учун компенсация эвазига ер участкаларини олиб қўйиш масалалари тўғридан-тўғри амал қилганидан яхлит қонун билан тартибга солиниши, низоли вазиятларнинг олди олинishi, мулк эгаларининг ҳўқуқлари ҳўқимосини қўчайтиришга хизмат қилиши инобатга олиниб, ушбу қонунда сенаторлар томонидан маъқулланди.

Сўнгра "Ер муносабатларида тенглик ва шаф-фодликни таъминлаш, ерга бўлган ҳўқуқларни ишончли ҳўқим қилиш ва уларни бозор активига айлантириш тизими тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳўжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонун муҳўқома қилинди.

Маълумки, ерлар электрон онлайн-аўқцион орқали фақат ижара ҳўқуқи асосида ажратилди. Эндиликда, мазкур қонун билан Ер кодексида киритилаётган ўзгаришларга мувофиқ, очик электрон танлов орқали қишлоқ ҳўжалигига мўлжалланган ерларни ижарага бериш ҳўқуқини қўга киритган шахсларга ўша ҳудуд ҳўқимининг тасдиғи талаб этилмайди.

Шунингдек, ер участкаларидан мақсадсиз фойдаланганлари ўз вақтида аниқлаш ҳамда чора кўриш маъсулияти Давлат солиқ қўмитаси ҳўзуридаги Кадастр агентлиги органларига юклатилмоқда.

Ўз навбатида, ушбу ҳаракатлар қонунчиликда белгиланган тартибда амалга оширилади. Хўсусан, Ер кодексида киритилаётган қўшимча нормага асосан, Кадастр агентлиги органлари ер участкаларидан мақсадсиз фойдаланиш ҳўлатларини аниқлаган тақдирда, ушбу ер участкаларига бўлган ҳўқуқни бекор қилиш ҳақида судга даъво аризаси киритади.

Бундан ташқари, қонунда ижтимоий ҳўқимосига мўҳтож айрим аҳоли қатламлари учун бир қатор ка-фюлатлар ҳам белгиланмоқда. Хўсусан, ногиронлиги бўлган шахслар ва уларнинг оиласи электрон онлайн-аўқционлардан ер участкаларини сотиб олиши билан боғлиқ ҳаражатлари давлат томонидан қоплаб берилади.

Мазкур қонун билан амалдаги 20 дан зиёд қонун-лар, жумладан, 4 та кодексга ўзгариш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Амалиётда учраётган турли тушунмовчиликларга барҳам бериш ва ҳамият ҳаётида қўнуга бўлган эҳтиёжни инобатга олган ҳўқнда сенаторлар мазкур қонунни маъқулади.

Шундан кейин сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раисини тайинлаш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Сенат Мамаризов Нурмуратовни Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви раиси этиб тайинлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Сўнгра "Гийҳвандлик воситалари ва психотроп моддалар тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 19-моддасига қўшимча ва ўзгариш киритиш ҳақида"ги қонун муҳўқома қилинди.

Мазкур қонун ҳўсуийи санаот қорхоналарининг тақлифлари асосида ишлаб чиқилган бўлиб, унинг мохияти асосий ишлаб чиқаришда ёндош махсусот сифатида прекурсор ҳўсий бўлаётган ҳўсуий қорхоналарга муомалада қўриш чекланган прекурсорларни ишлаб чиқариш ва тайёрлаш фаолиятини лицензияга асосан амалга ошириш учун шароит яратишдан иборат.

Прекурсорлар давлат томонидан назоратга олинган, гийҳвандлик воситаларини, уларнинг аналогларини ва психотроп моддаларни тайёрлаш учун фойдаланиладиган моддалар ҳўсобрланади. Шунинг учун ушбу моддаларнинг муомаласини ҳўқуқий жиҳатдан тартибга солиш муҳим аҳамиятга эга.

Ялпи мажлисда Жўзжаз виллоятининг Ғалларол туманида жойлашган "Ғалларол калий фосфат" МҶФ фаолияти тўғрисида тўхталиб ўтилди. Қорхонда калий сульфатини "мангейм" усулида ишлаб чиқариш жараёнида ёндош махсусот сифатида йилга 24 минг тонна хлорид кислотаси ҳўсий бўлмоқда.

Ушбу хлорид кислотасининг 20 — 30 фоизи ички бозорда реализация қилинади, афсуски, қолган қисми оморхонда чикиндига айланмоқда. Ўз ўрнида хлорид кислотаси хавфли суюқликлар турига киритилганлиги учун уни қисқа муддатларда реализация қилиш талаб этилади. Амалдаги тартиб эса тадбир-қорларни бундай имкониятдан чекламоқда.

Тақлилларига қўра, мавжуд қувватларда хлорид кислотасининг 7,7 фоизи экспортга йўналтирилса, бир йилда ўртача 2,7 миллион доллар миқдорда қўшимча маблағ олишига эришилади.

Шунингдек, ушбу йўналишда хорижий сармоядорлар иштирокида истиқболли лойиҳалар ишга тушиши билан 266 минг тонна сульфат кислотаси ишлаб чиқарилиб, уни кейинчалик қайта ишлаш орқали юқори қўшимча қийматга эга 40 минг тонна текстиль санюати учун бўёк — антрахинон, 21 минг тонна тоғ-қон санюати учун синий кислотаси, 51 минг тонна ацетилен ишлаб чиқарилишига эришилади.

Қонунга киритилаётган янгиликлар орқали прекурсорларни ишлаб чиқариш ва тайёрлаш бўйича лицензияга эга бўлган юридик шахсларни (давлат ва ҳўсуий қорхоналар), шунингдек, прекурсорларни сақлаш, ташishi, сотиш, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида олиб кириш ва олиб чиқариш бўлган талаб-ларни белгиланган тартибда тегишли давлат орган-лари томонидан тизимли назоратга олиш имкони яратилди.

Мазкур қонуннинг қабул қилиниши мамлакатимиз кимё санюатининг тадбирқорлар ва сармоядорлар учун жалб этувчанлиги ортишига, соҳада тизимли назорат қилинишига асосан амалга оширилади.

механизмлари жорий этилишига, импорт ўрнини босувчи, экспортбоп махсусотлар ҳамда янги иш ўринлари яратилишига хизмат қилади.

Қонун сенаторлар томонидан маъқулланди. Шундан сўн сенаторлар иқтисодий тармоқлари, ижтимоий соҳа объектлари ҳамда аҳоли тураржойларида қўёш ва шамол энергиясидан фойдаланиш бўйича Қорақалпоғистон Республикасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳўқуматга юборилган парламент сўрови натижа-ларини муҳўқома қилди.

Бугунги кўнда иқтисодий тармоқлари, ижтимоий соҳа объектлари ҳамда аҳоли тураржойларида қўёш ва шамол энергиясидан фойдаланиш бо-расида ҳўқумат томонидан бир қатор устувор лойи-ҳалар амалга оширилмоқда.

Жумладан, 2021 йилда Навоий виллояти Кармана туманида қуввати 100 МВт бўлган қўёш фотозлектр станцияси ишга туширилган. Самарқанд виллоятининг Нуробод туманида қуввати 100 мегаваттга тенг бўлган йирик қўёш фотозлектр станцияси қурилиб, эксплуатацияга топширилган.

Қорақалпоғистон Республикаси Беруний туманида қуввати 100 МВт бўлган, йилга 360 миллион кВт соат электр энергияси ишлаб чиқаришга ҳамда 110 минг-дан ортик хонадонларни электр энергияси билан таъминлашга мўлжалланган лойиҳа бошланган.

Лойиҳанинг ишга туширилиши билан йилга 106 миллион куб метр табиий газ тежалди. Натижа-да 35 минг хонадон йил давомида газ билан таъминланади, шунингдек, атомсфера 160 минг тонна зарарли газлар чиқарилишининг олди олинади.

Қолаверса, Қорақалпоғистон Республикасида сана-от, ижтимоий соҳа объектлари ва аҳоли тураржой-ларида 100 дан ортик қайта тикланувчи энергия ман-балари усқуналари ўрнатилган. Аҳолининг электр энергиясига бўлган эҳтиёжини қондириш мақсадида Ҳўжайли туманидаги Қун нури, Қўнғирот туманидаги Қанлы ва Амударё туманидаги Гўлзор каби маҳал-ларда қўп хонадонли уйлар қўёш панеллари билан жиҳозланган.

2021 йилда ташкилотлар ва тадбирқорлик субъек-тлари томонидан қайта тикланувчи энергия манба-ларини жорий этиш эвазига 9,5 минг кВт соат электр энергияси тежалган.

Амалга оширилаётган ишлар билан бир қатор-да, парламент сўровига берилган жавоб таҳлили кўтарилган айрим масалалар бўйича соҳада камчилик ва муаммолар сақланиб қолаётганини кўрсатмоқда.

Жумладан, сенаторлар томонидан иқтисодий тармоқлари, ижтимоий соҳа объектлари ҳамда аҳоли тураржойларида, айниқса, марказлашган энергия таъминоти тизимларидан узокда жойлашган ҳудуд-ларда қўёш ва шамол энергияси имкониятларидан тўлақонли фойдаланилмаётганлиги кўрсатиб ўтил-ди. Қайта тикланувчи энергия манбалари қурилма-ларининг давлат ҳисобини юритиш тўғалигига йўлга қўйилмаганига алоҳида уруғ берилди.

Сенаторлар ишлаб чиқарувчиларга берилган им-тиёзлардан фойдаланишини тизимли ташкил этиш, қайта тикланувчи энергия манбаларининг қурилма-лари, бутловчи ва эҳтиёт қисмларини ишлаб чи-қариш билан боғлиқ илмий тадқиқот ва амалий иш-ларни молиялаштириш чораларини кўриш лозим-лигини таъкидлади.

Бундан ташқари, иқтисодий тармоқлари, ижтимоий соҳа объектлари ҳамда аҳоли тураржойларида кичик қувватли қўёш фотозлектр ва шамол электр станцияларини ташкил этиш юзасидан манзилли дастур ишлаб чиқиш, соҳага маҳаллий тадбирқор-лик субъектларини жалб қилиш масалалари бўйича маъсулларга тегишли вазифалар юклатилди.

Мазкур масала юзасидан Сенатнинг тегишли қарори қабул қилинди.

Ҳосон ПИЙДЎБЕВ олинган сурат.

Сўнгра интернет ҳаётини тармоғида ёшлар ва воғга етмаганлар учун миллий контентни ривожлантириш, уларнинг ижтимоий тармоқлардан фойдаланиш маданияти ва зарарли ахборотдан ҳимоя қилиш масалалари юзасидан ҳўқуматга юборилган парламент сўрови натижа-ларини кўриб чиқилди.

Мамлакатимизда интернет орқали ёшларнинг ҳаётига ҳавф солаётган, маънавий онгига салбий таъсир қилувчи ахборот ҳўружларининг олдини олиш-га қаратилган ижобий ишлар олиб борилаётгани-га қайд этилди.

Жумладан, интернет ҳаётини тармоғининг "UZ" доменда фойдали таълиимий-маърифий ва мавзули веб-ресурсларни яратиш мақсадида жами 113 та стартап лойиҳалари IT-паркнинг инкубация ва акселерация дастурларига киритилган.

Шунингдек, фойдали веб-ресурслар, интернет лойиҳалар, мобиль илова ва дастурларни яратувчи муаллифлар ва дастурчилар сонини янада ошириш, ёшларни дастурлаш тилларига қизиқишини кў-чайтириш мақсадида "Бир миллион дастурчи" лойиҳаси амалга оширилмоқда. Бугунги кўнда бар-ча туман ва шаҳарларда замонавий компьютерлар билан жиҳозланган 205 та рақамли технологиялар ўқув маркази (IT-марказ) ташкил қилинган.

Шу билан бирга, сенаторлар томонидан парла-мент сўровидаги айрим масалалар тизимли равишда амалга оширилмаганини таъкидлади.

Хўсусан, миллий ижтимоий тармоқ ва мессен-жерлар, ахборот-коммуникация дастурларини яратиш босида илгор хорижий мамлакатлар тажри-басини ўрганиш ва уларнинг ижобий жиҳатларини миллий амалиётга жорий этиш ишлари ташкил этилган.

Интернет ҳаётини тармоғидаги ёшлар ва воғга етмаганлар учун қизик бўлган матли, фото, видео ва аудиовизуал материалларга бой бўлган контентлар мавжудлиги, уларда баён этилаётган маълумотлар ҳақиқатга мос келиши мониторинг ва таҳлил қилинган.

Ахборот маконида Ўзбекистоннинг тарихи, маданияти ва санъатини ҳамда илм-фанни тарғиб қилишни қўллаб-қувватлаш босидаги ишлар талаб даражасида қўли борилмаган.

Бундан ташқари, мактабгача таълим ташкилот-лари тарбияланувчилари, умумий ўрта таълим мак-таблари ўқувчиларига қундали ҳаётида қўп фойдаланиладиган телефон, компьютер ва шу каби бошқа қурилмаларнинг фойдали ҳамда зарарли то-монларини тушунириш ишларига етарлича эъти-бор қаратилмаган.

Сенаторлар муҳўқома жараёнида ҳўқуматга парла-мент сўровидаги муаммоларни тўлиқ бартараф этиш мақсадида алоҳида "Йўл харитаси" ишлаб чиқилиши зарур эканлигини таъкидлаб ўтди. Парламент сўровида қайд этилган масалалар доимий назоратда бўлишини назарда тутувчи Сенатнинг тегишли қарори қабул қилинди.

Шундан сўн сенаторлар Ўзбекистон Республикаси Олий суди тарихидаги ўзгаришлар киритиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Янги қонун давлат хизматчилари масъулиятини янада оширади

Наримон УМАРОВ, Олий Мажлис Сенатининг Суд-ҳўқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш қўмитаси раиси:

— Кейинги йилларда барча жаҳада бўлгани сингари давлат хизматлари фаолияти самарадорлигини ошириш босида ҳам кенг қўламли ишлар олиб бориляпти. Ана шу саъй-ҳаракатларнинг мантиқий давоми сифатида давлат идоралари ходимлари фаолиятининг очиклигини таъминлаш ҳамда уларни ижтимоий таъминлашнинг замонавий тизимини яратишга алоҳида аҳамият қаратиб келинмоқда.

Сенаторлар томонидан маъқулланган "Давлат фуқаролик хизмати тўғрисида"ги қонун давлат фуқаролик хизмати, жумладан, номзодларни очик мустақил танлов орқали саралаб олиш жараёнини комплекс ҳўқуқий тартибга солишга йўналтирилган.

Бу ҳўжат ҳақида сўз кетганда, у давлат фуқаролик хизматчиларининг иш самарадорлиги ва компетенциясини баҳоловчи мезонлар ва уларнинг малакасини оширишга бўлган талаб-ларни босқинчи равишда тўғридан-тўғри таъсир кўрсату-вчи ҳўсулига эга эканлигини таъкидлаш зарур. Қонуннинг яна бир алоҳида жиҳати шундаки, унинг нормалари фақатгина давлат реестрига киритилмаган лавозимларда фаолият юритаётган давлат хизматчиларига нисбатан таътиб этилади.

Бундан ташқари, давлат фуқаролик хизмати тартибга солишда давлат органларининг асосий вазифалари белгиланган.

Умуман, мазкур қонуннинг ҳаётига таътиб эти-лиши натижада давлат хизмати соҳасини тартиб-га солишнинг ҳўқуқий асослари яратилади. Давлат хизматчиларининг тоғфаси, макюми, малака даражаси, уларга қўшимча ҳақ тўлаш тартиб-таомиллари белгиланмоқда. Бу ҳўжат давлат хизматчилари масъулиятини янада оши-ришга қаратилгани билан ҳам аҳамиятлидир.

«Халқ сўзи».

ИСЛОҲОТЛАРНИНГ ҲОЗИРГИ БОСҚИЧИДА МУҲИМ БЎЛГАН МАСАЛАЛАР КЎРИБ ЧИҚИЛДИ

Олий Мажлис Сенати йигирма олтинчи ялпи мажлисида маъқулланган қонунлар ва қўрилган бошқа масалалар мамлакатимизда олиб борилаётган ислохотларнинг ҳозирги босқичида муҳим аҳамиятга эга экани билан алоҳида диққатга сазовор. Улардан айримларининг мазмун-моҳияти ва аҳамияти ҳақида сенаторлар ўзларининг фикрларини қўйдагича баён этди.

Нуктаи назар

Жамоат эҳтиёжи йўлида олинган ер участкалари учун компенсация бериш тартиб-таомиллари белгиланмоқда

Эркин ҒАДЎЕВ, Олий Мажлис Сенатининг Бюджет ва иқтисодий ислохотлар масалалари қўмитаси раиси:

— Маълумки, кейинги йилларда юртимиз бўйлаб улкан бунёдқорлик ишлари рўёбга чиқарилмоқда. Бундай шароитда ер участкаларини жамоат эҳтиёжи учун олиб қўйиш ҳўлат-лари кўпайиши тушунарли. Айни шу жараёнда ер эгаларини рози қилиш муҳим. Аммо, айтиш жоизки, амалиётда ер эгаларини рози қилмас-лик ҳўлатлари ҳам кузатилади. Бу эса тегишли қонунчиликда муайян бўшлиқлар мав-жудлиги билан изоҳланади.

Ялпи мажлисда маъқулланган "Ер участкаларини компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйиш тартиб-таомиллари тўғриси-да"ги қонун ана шу муаммоларга ҳўқуқий ечим топишга йўналтирилганлиги билан муҳим аҳамиятга эга.

Яъни унга қўра, жисмоний ва юридик шахс-ларга эгалик қилиш, доимий ёки вақтинчалик фойдаланиш ҳўқуқи билан берилган ер участ-каси ёки унинг бир қисми жамоат эҳтиёжлари

учун олиб қўйилиши ва уларнинг эгаларига компенсация бериш тартиб-таомиллари белгилан-моқда. Айни чоғда ер участкалари компенсация эвазига жамоат эҳтиёжлари учун олиб қўйили-шига асос бўладиган ҳўлатлар рўйхати аниқ қўйилган бўлиб, бошқа ҳўлатларда бунга йўл қўйилмайди.

Яна бир муҳим янгилик шуки, бузилишга туш-ган ҳудудда жойлашган ерга бўлган ҳўқуқ мав-жуд бўлмаган, аммо ўн беш йил давомида ушбу кўчмас мулк объекти учун солиқ тўлаб келган бўлса, мазкур кўчмас мулк объекти қиймати-нинг ўрни қоплаб берилади.

Ҳар қандай мамлакат тараққиётини қайта тикланувчи энергия манбаларисиз тасаввур этиш қийин

Борий АЛИХОНОВ, Олий Мажлис Сенатининг Оролбўйи минтақасини ривожлантириш масалалари ва экология қўмитаси раиси:

— Ҳозирги пайтда ҳар қандай давлат тараққиётини қайта тикланувчи энергия манба-ларисиз тасаввур этиш қийин. Шу сабаб ҳам кейинги йилларда мамлакатимизда ушбу маса-лага катта эътибор қаратилмоқда. Яъни жойлар-да қўёш ва шамол энергиясидан фойдаланишга

ўтиш чоралари қўриляпти. Хўсусан, иқтисодий тармоқлари, ижтимоий соҳа объектлари ҳамда аҳоли тураржойларида қўёш ва шамол энергия-сидан фойдаланиш босида ҳўқумат томонидан бир қатор устувор лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Ялпи мажлисга киритилган иқтисодий тар-моқлари, ижтимоий соҳа объектлари ҳамда аҳоли тураржойларида қўёш ва шамол энергиясидан фойдаланиш бўйича Қорақалпоғистон Республикасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида Ҳўқуматга юборилган парламент сўрови натижа-си ҳақидаги масала сенаторлар томонидан ҳар тарафлама таҳлил қилинди.

Келтирилганидек, Қорақалпоғистон Респуб-ликасида санаот, ижтимоий соҳа объектлари ва аҳоли тураржойларида 100 дан ортик қайта тикланувчи энергия манбалари усқуналари ўр-натилган. Ҳўжайли туманидаги Қун нури, Қўнғи-ротдаги Қанлы ва Амударё туманидаги Гўлзор маҳаллаларида қўп хонадонли уйлар қўёш па-anelлари билан жиҳозланган. Шуларга мос равишда Беруний туманида қуввати 100 МВт бўлган, йилга 360 млн. кВт соат электр энер-гияси ишлаб чиқарадиган, 110 мингдан зиёд хонадонларни энергия билан таъминлашга мўлжалланган лойиҳа бошлаб юборилган.

Бу борада камчиликлар ҳам мавжуд. Жумла-дан, иқтисодий тармоқлари, ижтимоий соҳа объектлари, аҳоли тураржойларида, айниқса, марказлашган тизимдан узок ҳудудларда қўёш ва шамол энергияси имкониятларидан тўлақонли фойдаланилмаётди.

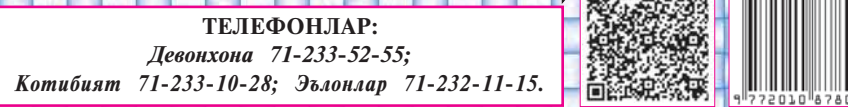
Шунингдек, кичик қувватли қўёш фото-электр ва шамол электр станцияларини ташкил этиш юзасидан манзилли дастур ишлаб чиқиш, соҳага маҳаллий тадбирқорлик субъектларини жалб этиш юзасидан маъсулларга тегишли ва-зифалар берилди. Бу эса камчиликларни бар-тараф этишимизда қўл қелади.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳўзуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буортма Г — 548. 31 488 нўсхалда босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нарҳда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни қўлаб олиш учун QR-қўднинг телефонини орқали сканер қилинг:

ТЕЛЕФОНЛАР: Девонхона 71-233-52-55; Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

Таҳририятга келган қўёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди. Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар. Газета таҳририят компьютер марказида термид ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан сақдланади. Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифати чоп этилишига "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси маъсул. Босмаҳона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй. Навбатчи муҳаррир — Ф. Бозоров. Мусаҳҳих — Ш. Маширабов.

"Шарқ" нашри